

Educació psicomotriu en els centres d'educació infantil

2015/2016

Codi: 101990

Crèdits: 4

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OB	4	1

Professor de contacte

Nom: María Lurdes Martínez Mínguez

Correu electrònic: Lurdes.Martinez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Laura Moya Prados

Prerequisits

Haver superat l'assignatura: Didàctica de l'Educació Corporal en Educació Infantil (3r curs Grau d'Educació Infantil).

Objectius

Aquesta assignatura de 4r. curs es complementa amb la de *Didàctica de l'Educació Corporal en Educació Infantil* de 3r. curs, i es pot aprofundir amb la de *Joc i moviment en Educació Infantil* optativa del segon semestre de 4t. curs.

Objectiu General: conèixer l'Educació Psicomotriu i el Desenvolupament Psicomotor dels infants i dotar als futurs professionals d'eines d'acompanyament en el marc de la institució escolar.

Objectius específics:

- Valorar el propi cos i el de l'infant com a mitjà d'expressió, comunicació i creixement personal.
- Conèixer el marc teòric del desenvolupament i l'educació psicomotriu a l'etapa de 0 a 6 anys.
- Conèixer i desenvolupar propostes d'intervenció, així com estratègies i recursos en la pràctica psicomotriu.
- Analitzar i reflexionar sobre diferents pràctiques psicomotrius.
- Aprofundir en l'observació i anàlisi de les conductes psicomotrius dels infants.
- Desenvolupar un sistema d'actituds personals de l'educador/a que s'ajusti a les necessitats dels infants.
- Reflexionar sobre el paper de l'educació psicomotriu en el marc general de l'escola

Competències

- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Conèixer els fonaments musicals, plàstics i d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

- Elaborar propostes didàctiques que fomentin la percepció i expressió musicals, les habilitats motrius, el dibuix i la creativitat.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Identificar trastorns en la son, l'alimentació, el desenvolupament psicomotor, l'atenció i la percepció auditiva i visual.
- Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, psicomotora i volitiva.
- Saber utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en principis lúdics.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el treball personal a través de processos d'autoavaluació.
2. Conèixer els fonaments d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
3. Conèixer els plantejaments del desenvolupament psicomotriu en el currículum de l'etapa d'Educació Infantil.
4. Dissenyar, aplicar i avaluar una seqüència d'aprenentatge que respecti la globalitat i singularitat de cada infant.
5. Elaborar propostes didàctiques que fomenten la percepció i expressió de les habilitats motrius i la creativitat, utilitzant altres llenguatges com el musical i el plàstic.
6. Elaborar propostes didàctiques que fomenten la percepció, les habilitats motrius i la creativitat.
7. Identificar els trastorns del desenvolupament psicomotriu.
8. Preparar sessions de treball amb els companys i pels companys aplicant els aprenentatges adquirits.
9. Preparar sessions de treball per als companys, aplicant els aprenentatges adquirits, de forma significativa i autònoma.
10. Realitzar treballs en equip a través de sessions de treball corporal.
11. Reconèixer la identitat de l'etapa i les seves característiques cognitives, psicomotors, comunicatives, socials i afectives.
12. Utilitzar diferents llenguatges (corporal, musical i audiovisual), per expressar els aprenentatges adquirits en l'assignatura.
13. Utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en principis lúdics.

Continguts

Continguts:

1. L'Educació Psicomotriu a l'Educació Infantil
2. Didàctica de l'Educació Psicomotriu a l'Educació Infantil
3. Components neuromotors
4. Components perceptivomotors

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura.

Majoritàriament s'utilitzaran dinàmiques que començant per l'exposició conceptual i de bases teòriques amb tot el grup classe, es passa a analitzar i debatre la seva aplicació a l'Educació Infantil en seminaris i sessions pràctiques amb grups reduïts.

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura poden ser dirigides, supervisades i autònomes:

- Les **activitats dirigides** estan conduïdes pel professor/a o pels propis estudiants, i es realitzen en els espais de la Facultat. Poden ser o classes amb tot el gran grup, o seminaris i sessions de pràctica corporal en grup reduït. Les classes amb tot el grup es basen en exposicions dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Els seminaris i sessions pràctiques són espais de treball per a aprofundir, analitzar, contrastar, debatre, viure, reflexionar i avaluar els continguts de l'assignatura. Els **seminaris** es fan mitjançant activitats com: l'estudi de casos, vídeos, anàlisis de material, dinàmiques de grup, resolució de problemes, pròpia experiència, discussió-debats, etc. Les **sessions pràctiques** es realitzen a través de la pròpia vivència corporal, la formació i reflexió que aquesta comporta, i la realització d'una sessió pràctica tant pels seus companys de la Facultat com en un grup d'infants. Els seminaris i sessions pràctiques són d'assistència obligatòria i els estudiants s'adscriuran a un dels grups programats.
- Les **activitats supervisades** pel professor/a fora de l'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, físiques i virtuals, que han de servir per acompanyar a l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge orientant tasques, resolent dificultats i supervisant el seguiment de les seves evidències d'aprenentatge.
- El **treball autònom** és el que realitza l'estudiant de forma independent per desenvolupar les competències i assolir els objectius de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Magistral en gran grup. (Presencial)	10	0,4	3, 6, 7, 11
Seminaris i sessions de Pràctica-Laboratori en grup reduït	20	0,8	1, 10, 13
Tipus: Supervisades			
Tutoria i acompanyament	20	0,8	1, 4, 8, 10
Tipus: Autònomes			
Treball autònom de l'estudiant	50	2	1, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 13

Avaluació

L'avaluació per a superar l'assignatura serà contínua, formativa i compartida.

Serà condició indispensable per aprovar l'assignatura l'assistència mínima a un 80% de les sessions de seminari i pràctica-laboratori, independentment de les causes que puguin causar les faltes d'assistència (els justificants que es presentin en cas d'absència serviran únicament per explicar l'absència, en cap cas seran un eximent de la presencialitat). Igualment és molt altament aconsellable assistir a totes les sessions en gran grup per la relació que s'estableix entre la teoria i la pràctica. Igualment és altament aconsellable assistir a totes les sessions magistrals en gran grup per la relació que s'estableix entre la teoria i la pràctica i per la possibilitat de que es demani alguna evidència d'aprenentatge en elles.

Per poder superar l'assignatura s'han d'aprovar cadascun dels 4 blocs d'activitats d'avaluació de que consta l'assignatura. També cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es comunicaran en un període no superior a 3 setmanes següents al seu lliurement. L'estudiant que vulgui revisar la nota, haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva comunicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

La còpia i el plagí són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero en total assignatura. En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat de qui, s'aplicarà la sanció a tots dos. Volem recordar que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar-ne les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital a Internet. Més informació sobre plagí a:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Abans d'entregar una evidència d'aprenentatge, cal comprovar que s'ha escrit correctament les fonts, notes, citacions textuais i referències bibliogràfiques seguint la normativa de la UAB:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_03.html

<http://www.uab.cat/servlet/Satellite/recursos-d-informacio/citacions-i-bibliografia-1326267851837.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats de suport al marc teòric-pràctic individuals i grupals	30%	0	0	1, 2, 3, 7, 11
Informe d'autoavaluació	5 %	0	0	1, 11
Mapa conceptual assignatura	30%	0	0	2, 3, 11
Projecte docent en grup: Documentació sessió de Psicomotricitat a companys/es i a infants	35%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13

Bibliografia

Arnáiz, P i Bolarín, M^a. J. (2000). Una propuesta para la observación de los parámetros psicomotores. *Entre Líneas*, 7, 6-9.

Arnáiz, P.; Rabadán, M.; Vives, I. (2001): *La psicomotricidad en la escuela. Una práctica preventiva y educativa*, Barcelona: Teide.

Bonàs. M. (2006). L'art del pintor de paisatges. Algunes reflexions entorn de la Documentació. *In-fàn-cia*, 151: 24-28.

Franc, N. (2001). La psicomotricidad en el marco educativo y preventivo. *Actas I Congreso Estatal de Psicomotricidad: Desarrollo en intervención psicomotriz*. FAPEE (Federación de Asociaciones de Psicomotricistas del Estado Español), 27-38.

García, L. (2000). La observación psicomotriz: transformar la experiencia compartida en comprensión. *Propuestas para un análisis interactivo. Entre Líneas*, 7, 10-14.

Hoyuelos, A. (2007). Documentació com a narració i argumentació. *Guix d'Infantil*, 39: 5-9.

Llorca, M.; Ramos, V.; Sánchez, J.; Vega, A. (coord.) (2002). *La Práctica Psicomotriz: una propuesta educativa mediante el cuerpo y el movimiento*. Málaga: Algibe.

Mir, M.; Urtasun, Ll.; Gayà, E.; Morey, P.; Morell, S.; Sierra, P.; Reus, A. (2012). Una estrategia de observación y comunicación: el álbum de psicomotricidad. *Entre Líneas*, 30, 37-43.

Pla, G. (2012). La construcción del tiempo en la sala de psicomotricidad: nociones conceptuales y propuestas prácticas. *Entre Líneas*, 29, 19-23.

Sánchez, J.; Llorca, M. (2008). El rol del psicomotricista. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 62 (22,2), 35-60.

Sugrañes, E.; Àngel, M.A. (coords.) (2007): *La educación psicomotriz (3-8 años)*, Barcelona: Graó.

Vaca, M; Varela, M.S. (2008): *Motricidad y aprendizaje. El tratamiento pedagógico del ámbito corporal (3-6)*. Barcelona. Graó.

Viscarro, I. i Camps C. (1999). Propuesta de educación psicomotriz; objetivos y fases de la sesión. *Actas del XVII Congreso Nacional de Educación Física*, Huelva: Universidad de Huelva, vol.1.

Enllaços web:

Fòrum Europeu de Psicomotricitat:

<http://psychomot.org/>

FA Pee (Federació d'Associacions de Psicomotricistes de l'Estat Espanyol):

<http://www.fapee.net/>

Bibliografia d'ampliació:

Bonastre, M; Fusté, S. (2007): *Psicomotricidad y vida cotidiana (0-3 años)*, Barcelona: Graó.

Calmy, Giselle (1976): *La educación del gesto gráfico*. Barcelona: Martínez y Núñez.

Conde, J.L. y Vicianá, V.(1997): *Fundamentos para el desarrollo de la motricidad en edades tempranas*. Archidona (Málaga): Algibe.

Domingo, Q. (1990): *Psicomotricidad*. Murcia: Seco Olea.

El Sac de Danses (1994): *El galop. Danses catalanes i jocs dansats*. Barcelona: Altafulla.

Font, C. (2000): *El trabajo corporal en el ciclo de 3 a 6 años*. A Anton, M. i Moll, B. (coord): *Educación Infantil. Orientaciones y recursos (0-6 años)*. Barcelona: Ciss Praxis.

Llorca, M. i Vega, A (1999): *Psicomotricidad y globalización curricular en educación infantil*. Málaga: Algibe.

Llorca, M.; Sánchez, J. (2003). *Psicomotricidad y necesidades educativas especiales*. Málaga: Algibe.

Lurçat, L. (1980): *Pintar, dibujar, escribir y pensar*. Madrid: Cincel-Kapeluz.

Martínez, L. i Forcadell, X. (2012). La observación del psicomotricista. *Entre Líneas*, 30, 5-11.

Mir, M. (2012). Una estrategia de observación y comunicación: el álbum de psicomotricidad. *Entre Líneas*, 30, 37-43.

Piaget, J. (1978). *El desarrollo de la noción de tiempo en el niño*. México: Fondo Cultura Económica.

Rieu, C.; Frey, ;Kerouedan, M. (1980). *De la motricidad a la escritura*. Madrid: Cincel-Kapelusz.

Sánchez, J.; Llorca, M. (2008). *Recursos y estrategias en psicomotricidad*. Málaga: Aljibe.

Sauvy, J.; Sauvy, S. (1980). *El niño ante el espacio*. Madrid: Pablo del Río.

Vila, B.; Cardo, C. (2005) *Material sensorial (0-3)*. Barcelona. Graó.

Wild, R. (2000). *Calidad de vida y educacion*. Barcelona. Herder.